

Un artefacte electoral independentista pel 27-S: la llista sense President

Roger Palà

Una idea nova sobrevola la política catalana. Ningú s'atreveix a verbalitzar-la obertament, però pren força en alguns àmbits de l'independentisme d'esquerres i la societat civil sobiranista. La idea és la següent: al 27-S no hi ha d'haver cap llista unitària entre CDC, ERC i la CUP. Els partits, però, tampoc han de concórrer per separat a les eleccions. **La clau de volta per desencallar el 27-S és que els partits no es presentin i articular un artefacte electoral sense candidat.** Una llista sense polítics però amb el suport dels partits polítics, Òmnium i l'ANC. La candidatura estaria formada exclusivament per membres de la societat civil i tindria dos compromisos explícits: **no invertir cap President i no tornar-se a presentar a les eleccions.** D'aquesta manera, els resultats de la llista servien per mesurar exclusivament la força del 'sí'. **Ni Llista del President ni llista amb el President: llista sense President.**

Si aquest artefacte s'articulés, però, què s'esdevindria després del 27-S? **La llei estableix que si el Parlament no pot invertir President en un termini de dos mesos des de la seva constitució, la cambra s'ha de dissoldre i s'han de convocar noves eleccions.** Aquesta mesura està pensada per limitar la inestabilitat en situacions en què no hi ha cap grup majoritari que pugui formar govern. Era el problema que tenia fa unes setmanes Susana Díaz a Andalusia. Alguns independentistes, però, creuen que aquest mecanisme legal pot dotar d'una nova dimensió el 27-S. El Parlament constituït després de les eleccions de setembre seria efímer: **el resultat l'artefacte electoral independentista només serviria per mesurar la força del 'sí'.** La persona que l'encapçalés mai seria President de la Generalitat. Els diputats electes mai esdevindrien consellers ni votarien cap llei ni cap pressupost. Seria un Parlament que només duraria dos mesos.

Superat el 27-S, els partits polítics prendrien part de les noves eleccions amb les seves pròpies llistes i programes en tots els àmbits (social i nacional). Les eleccions de setembre, en el camp independentista, servien exclusivament per mesurar la força del 'sí'. En canvi, el Parlament i el govern que s'escullin de la convocatòria posterior al 27-S hauran de gestionar el resultat de setembre, ja sigui o no favorable a la independència, i buscar acords i fer polítiques per articular-lo.

La llista sense President, una idea emergent

La llista sense President és una idea emergent en alguns àmbits de l'independentisme d'esquerres i la societat civil. La proposta d'**Oriol Junqueras** d'una llista sense polítics va en aquesta línia. Ha estat el moviment més intel·ligent d'ERC des del 9-N. La CUP, davant les propostes fetes fins ara per les entitats, ha dit que estudiarà totes les opcions. **Una afirmació que, venint de la CUP, ja significa molt.** Una recent [enquesta d'Òmnium](#) publicada pel diari 'Ara' assenyala que una llista de la societat civil sense polítics tindria molts partidaris i podria aproximar-se al 50% dels vots sempre que la CUP hi jugués. Les candidatures de confluència estan de moda i tenen èxit, però sobretot han de complir un requisit: **encara que tinguin l'aval de la vella política, si volen il·lusionar no han d'estar encapçalades per polítics tradicionals i s'han de marcar grans objectius.** El recent cas d'**Ada Colau** a Barcelona ho ha demostrat. El sobiranisme n'ha pres nota.

A nivell tècnic, la Llista sense President podria assumir tres compromisos. El primer seria simbòlic: **votar la candidatura equivaldria a votar sí a la independència.** El segon, pràctic: en el grup parlamentari que es constitueixi arran d'aquesta llista no invertirà ni per activa ni per passiva cap President de la Generalitat. El tercer, una garantia de futur per a que tots els qui hi donin suport s'hi

sentin còmodes: **la llista sense President no pot tornar-se a presentar a les eleccions.** L'artefacte del 27-S seria només una forma de mesurar si els partidaris de la independència poden assolir majoria absoluta de vots. No seria un referèndum. Però serien unes eleccions -ara sí- realment excepcionals.

La llista sense President també pot perdre, però... hi haurà alternativa?

Podria donar-se el cas que el Parlament resultant del 27-S existís una majoria alternativa a la sobiranista que investís un president. És possible, però difícil: voldria dir que PSC, PP, Ciutadans o una hipotètica Catalunya en Comú haurien d'estar en situació de formar govern o haurien d'assolir acords entre sí per fer-ho. En aquest cas, l'artefacte independentista quedaria a l'oposició. **Els seus impulsors haurien de determinar què passaria en aquest supòsit.** No sembla molt probable que això acabi passant. Com a mínim, les enquestes no ho assenyalen. Una majoria de PSC, PP i Ciutadans quedaria, segons indiquen tots els sondejos, lluny d'una majoria absoluta. Catalunya en Comú no entrarà en cap pacte amb PP i Ciutadans. Només podria sumar amb el PSC, però a priori tot indica que quedarien lluny dels 68 diputats. **Per tant, la nova convocatòria electoral estaria garantida a no ser que la candidatura independentista patís un autèntic daltabaix a les urnes.** No és descartable que això passi, però en aquest cas, el gran repte dels altres partits serà articular una majoria lògica.

Les noves eleccions que seguirien al 27-S se celebrarien com a molt tard al gener, molt probablement després de les espanyoles. En cas que la llista del 'sí' hagi assolit el 50% dels vots, hi haurà un mandat democràtic clar per iniciar un procés constituent, que hauran de gestionar els partits polítics a partir dels resultats dels nous comicis. **Les forces del 'sí' hauran de cercar complicitats necessàriament amb la hipotètica i futura Catalunya en Comú,** que recollirà la sensibilitat de la gent d'esquerres partidària del dret a decidir i en alguns casos també de la independència. La suma d'independentistes i 'dretadecidistes' pot arribar fàcilment al 70% dels vots. Una majoria substancial indispensable.

CDC recela de l'artefacte: la llista ha de ser amb Mas

CDC, però, no veu clara la llista sense President. Els seus portaveus ho han deixat clar: **Artur Mas** ha de prendre part de la candidatura. A Convergència afegeixen que no cal que necessàriament ho faci encapçalant-la (detall menor: el requisit per ser investit President és ser diputat, no encapçalar cap llista). La llista sense President és una jugada hàbil. Una llista conjunta entre ERC i CiU sembla molt lluny. ERC s'hi sent molt incòmoda. Això va quedar clar el passat gener. **Però si es plantejés obertament l'opció de la llista sense President i CDC la rebutgés, quedaria evidenciat que Mas no busca la unitat o la victòria de l'independentisme, sinó la seva salvació política (i la de Convergència).** Un escenari letal per a CDC, que ara com ara té el suport d'un electorat sobiranista que prima l'aposta per la unitat.

En canvi, si Convergència accepta, s'obriria un escenari imprevisible, no exempt de perills, però sens dubte nou. Quantes eleccions s'han fet en la història en què la candidatura amb més possibilitats de guanyar no tingués com a objectiu governar? Probablement cap. **L'electorat exigeix novetat i risc.** L'artefacte és nou i és arriscat. **Com tot artefacte, et pot explotar als morros.** Però una convocatòria així tindria una significació potent i generaria una mobilització forta. L'independentisme prendria la iniciativa de nou quan semblava haver-la perdut a causa de les topades internes i de l'emergència de Podem.

Tancar l'episodi del 9-N, evitar el 'processisme' i obrir una nova etapa

Els independentistes d'esquerres estan d'acord que les denominades eleccions "plebiscitàries" són un mecanisme imperfecte i que mai substituiran una consulta. Però un 27-S en aquesta clau resultaria una convocatòria molt excepcional. No serà un resultat perfecte: tard o d'hora hi haurà d'haver un referèndum. **Però té un avantatge important, fins i tot des d'una òptica no estrictament sobiranista:** permet tancar definitivament l'escenari obert el 9-N.

Si la llista sense President no supera el 50% dels vots, ens trobarem en un context similar a l'escocès. Els partidaris del nou estat seran un gruix molt important de la població, però no seran la majoria dels votants. **L'independentisme, en aquest cas, hauria de replantejar l'estratègia en una clau que no impliqués la construcció d'un nou estat a curt i mig termini.** Però si la supera, el desafiament a l'Estat espanyol pot ser important. Hi haurà un resultat concret i inequívoc que no podrà ser llegit en clau partidista. Es fa difícil pensar que, en un escenari post 27-S, una proposta independentista amb una hegemonia d'esquerres (ERC i la CUP ja van superar en vots a CiU a les municipals) no pugui trobar punts d'enllaç amb una confluència de l'estil de Catalunya en Comú, abans o després de les noves eleccions. Caldria veure també quin paper jugaria Convergència en un escenari constituent que no liderés.

Perills: la llista sense President, una nova fugida endavant?

És obvi que un artefacte electoral d'aquest tipus també presenta molts perills. Pot ser que hi hagi votants de CDC, ERC o la CUP que no comprin la idea i es quedin a casa o es passin a d'altres opcions. És molt probable que el votant d'esquerres que pot simpatitzar amb el dret a decidir però no és independentista no en vulgui prendre part de l'invent. **La situació també generaria un fort debat a la CUP, on hi ha sectors rotundament contraris a compartir espai amb CDC sigui en el format que sigui.** També pot ser llegida com una nova fugida endavant, una fegonada més davant la incapacitat de la majoria sobiranista de plantejar un repte a l'Estat en clau de desobediència política. L'esquerra no independentista atacarà la idea amb l'argument que tot plegat no deixarà de ser un flotador per a Convergència que pretén que la qüestió nacional tapi de nou la qüestió social. **Són arguments poderosos.** No està clar a qui pot acabar beneficiant electoralment un èxit de la llista sense President. Potser acaba beneficiant l'actual President. Potser CDC acaba devorant ERC i la CUP. Tot està obert.

Tot això passa en un juliol infernal, amb Grècia a un pas de sortir de l'euro, Podem esmolant les urpes i Rajoy pensant si avança eleccions. Necessitaríem un agost per aturar-nos i reflexionar, però no el tindrem. La Llista Sense President: setembre va camí de ser encara més determinant.